

**LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN**
Allmänna avdelningen

DOM
2009-10-02
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
16226-09, 16314-09,
16321-09, 16322-09,
16323-09 och 16399-09
Enhet 14

SÖKANDE

1. Scandinavian Screen Solutions AB, 556735-5010 (mål nr 16226-09)
Albrektsvägen 125
603 53 Norrköping

2. TecnoVision S.p.A (mål nr 16314-09)

Ombud:
Christer Norrvall
Noxab i Malmö AB/TecnoVision Sweden
Svansjögatan 29
217 66 Malmö

3. Focus Neon AB, 556196-2332 (mål nr 16321-09)

4. Focus Leasing AB, 556093-9885 (mål nr 19322-09)

5. Per Rylander Bygg, 580827-7130 (mål nr 19323-09)

Ombud för 3-5:
Advokaten Liselott Fröstad och jur.kand. Helena Skagerberg
Andersson Gustafsson Advokatbyrå KB
Box 3124
103 62 Stockholm

6. Impact Europe AB, 556134-1107 (mål nr 19399-09)

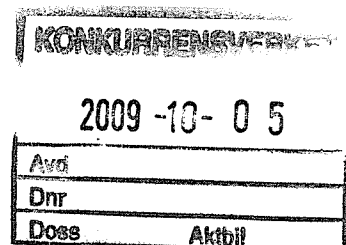
Ombud:
Walter Sköldstam
Svensk Juristpartner AB
Teknikringen 1 B
583 30 Linköping

MOTPART

Stockholms Stad
Idrottsförvaltningen
Box 8313
104 20 Stockholm

Ombud:

1. Stadsadvokaten Eva Granbohm (mål nr 16266-09, 16321-09, 16322-09 och 16323-09)
2. Malin Lindvall (16314-09 och 16399-09)

Dok.Id 455600

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: lansrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00

c/o Juridiska avdelningen
Stadsledningskontoret
105 35 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Med bifall till ansökningarna om överprövning från Scandinavian Screen Solutions AB, TecnoVision S.p.A, Focus Neon AB, Focus Leasing AB, Per Rylander Bygg och Impact Europe AB förordnar länsrätten att den i målet aktuella upphandlingen avseende installation av video/resultattavla till Stockholm Stadion ska göras om.

Länsrättens interimistiska beslut den 7 augusti 2009 och den 12 augusti 2009 upphör därmed att gälla.

BAKGRUND

Idrottsförvaltningen i Stockholms stad (Idrottsförvaltningen) genomför en förenklad upphandling enligt LOU av totalentreprenad för installation av video/resultattavla på Stockholms Stadion. Enligt tilldelningsbeslut den 29 juli 2009 har Idrottsförvaltningen i Stockholms stad beslutat att anta anbud från Massteknik Sweden AB.

Länsrätten har den 7 augusti 2009 (mål nr 13226-09, 16314-09, 16321-09, 16322-09 och 16323-09) och den 12 augusti 2009 (mål nr 16399-09) beslutat att upphandlingen tills vidare inte får avslutas.

YRKANDEN M.M.

Scandinavian Screen Solutions AB (Screen Solutions) och **TecnoVision S.p.A** (TecnoVision) yrkar att upphandlingen ska göras om.

Focus Neon AB, **Focus Leasing AB** och **Per Rylander Bygg** (Focus Neon, Focus Leasing och P R Bygg) samt **Impact Europe AB** (Impact) yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas på så sätt att det genomförs en ny utvärdering av anbuden, varvid bolagens anbud ska utvärderas och Idrottsförvaltningen ska anta anbudet med lägst pris. I andra hand yrkar bolagen att upphandlingen ska göras om.

Idrottsförvaltningen i Stockholms stad bestrider bifall till yrkandena.

GRUNDER

Scandinavian Screen Solutions AB anför till stöd för sin talan bl.a. följande.

Fel upphandlingsform

Då video/resultattavlan som upphandlingen handlar om utgör 75–85 procent av kostnaden i anbudspriserna från de olika anbudsgivarna, överstiger detta de 50 procent som är grundkravet för att det ska vara en upphandling av en vara/produkt och inte en upphandling av totalentreprenad. Fel upphandlingstyp har därmed använts och upphandlingen ska göras om. Valet av upphandlingsform får anses vara ett försök till att försvåra för andra anbudsgivare att uppmärksamma upphandlingen då inte rätt CVP-koder har använts. Upphandlingen missas därför av många bolag som bevakar offentliga upphandlingar av LED/storbildsskärmar.

Oproportionerliga skall-krav

Upphandlingen är styrd mot det vinnande bolaget. Många anser sig inte ens kunna leva upp till idrottsförvaltningens högt ställda krav och har därför avstått från att lämna anbud. Punkterna 12, 16, 17, 18, 19, 27 samt punkterna 43 – 48 i KFU 1 beträffande krav på den offererade resultattavlan får anses vara oproportionerliga. Till exempel är kravet på >150° horisontell och >60° vertikal betraktningvinkel (punkt 12) fel och bör ändras till 120° horisontell och 60° vertikal, vilket är de värde som de flesta och största aktörerna på marknaden specificerar. Det är vidare orealistiskt att kräva 6 500 NITs på en skärm som inte kommer att driftsättas med mer än ca 2 500 – 3 500 NITs i verkligheten (punkt 15, 16 och 18). Kravet enligt punkt 18 borde vara minimum 5 000 NIT. Vidare är det fel att kräva 14 bits (punkt 17). Ingen i branschen kan leverera eller garantera en homogen ljusstyrka med en skillnad på högst 3 procent över den aktiva ytan (punkt 19). De största aktörerna på marknaden kan garantera ± 2,5 procent, vilket innebär maximalt 5 procent skillnad. Kravet på en uppdateringsfrekvens om 2 000 Hz (punkt 27) är onödigt. Det är inte heller rimligt att begära att anbudsgivaren ska kunna tillhandahålla en tillfällig skärm på minimum 40 kvadratmeter (punkterna 43-47). Detta är en tjänst som kommunen mycket väl kan köpa in på sidan av upphandlingen utan att det ska påverka upphandlingen av en storbildsskärm för

fast montage, vilket skulle öppna upp för fler i branschen att delta. Utformningen av KFU 1 – bilaga 1B Styrssystem/Mjukvara kan endast anses ha som uppgift att försvåra upphandlingen.

TecnoVision anför till stöd för sin talan bl.a. följande.

Fel upphandlingsform

Förfarandet med förenklad upphandling strider mot 1 kap. 2 § LOU som tydligt säger att det bara kan vara ett förenklat förfarande om värdet understiger tröskelvärdena. Det totala värdet av denna upphandling ligger väsentligt över gällande tröskelvärde (1 911 155 kr). Eftersom tilldelningsbeslutet är ytterst summariskt kan man endast utläsa anbudspriserna. Högs-
ta/lägsta pris är 13 400 000 kr/5 061 590 kr. Snittet ligger på 6 927 372 kr. Punkt AFB.12 i förfrågningsunderlaget säger att entreprenadformen ska vara en totalentreprenad, vilket är felaktigt. Varken bildskärmens vikt och storlek eller omfattningen och komplexiteten av tilläggsarbetena har någon relevans för bedömningen av om det är en byggentreprenad eller inte. Det finns i 2 kap. 21 § LOU endast två bedömningar (förutom tjänstekontrakt) som är avgörande för om det är ett varukontrakt eller en byggentreprenad. Den ena är att ett kontrakt ska behandlas som ett varukontrakt även om det omfattar monterings- och installationsarbeten avseende varorna, om värdet av arbetena är mindre än värdet av varorna. Den andra bedömningen är om upphandlingen omfattas av avdelning F i bilaga 1 till LOU. För att detta ska kunna åberopas krävs att man hittar en benämning till huvudgrupp 45 som passar till upphandlingen. Det finns ingen huvudgrupp, grupp, undergrupp eller benämning som passar in på denna upphandling. Det kan därför bara vara fråga om ett varukontrakt och villkoren i 2 kap. 21 § LOU ska gälla. Det handlar helt enkelt om ett inköp av en vara, en video/resultattavla, som ska ersätta en äldre dito. I samband med utbytet ska en del kompletterande arbeten utföras, som alla är direkt knutna till den nya skylten. Det handlar om lite ventilation, smides- och elarbete. Enligt 2 kap. 21 §

LOU ska ett kontrakt behandlas som ett varukontrakt även om det omfattar monterings- och installationsarbeten avseende varorna, om värdet av arbetena är mindre än värdet av varorna. I bolagets anbud utgör ca 15 procent av värdet ovan nämnda kompletteringsarbeten samt själva installationskostnaden. Det är rimligt att anta att kostnaderna för ventilation, smide, el och installationsarbete inte för någon anbudsgivare överstiger de 50 procent av anbudspriser som krävs för att 2 kap. 21 § LOU inte ska gälla. Rätt förfarande hade varit ett varukontrakt med öppen upphandling. Då kan inte upphandlingen kopplas till ABT 06, som bara gäller för totalentreprenader inom byggnads-, anläggnings- och installationsarbeten.

Ändringar i AF och rambeskrivningar samt tilldelningsbeslut

När det gäller "Rambeskrivning eltekniska anläggningar" finns det tolv dokumenterade ändringar, åtta i KFU1 och fyra i KFU2. Av dessa tolv är sex stycken tillägg av typen förtydligande/komplettering, två är otillåtna tillägg, två är otillåtna strykningar och två är otillåtna ändringar, varav den ena gör en stor skillnad för en anbudsgivare. I KFU2 har det, endast fyra dagar före anbudstidens utgång, i AF-delen tillkommit en helt ny punkt, AFB 31 punkt 9. Inte heller har en enda frågeställning från anbudsgivare besvarats i enlighet med förfrågningsunderlaget AFB.23. Detta visar att Idrottsförvaltningen har brutit mot den transparens och öppenhet som LOU kräver. I tilldelningsbeslutet står att sex av åtta anbudsgivare "Uppfyller ej krav enligt förfrågningsunderlaget". Det räcker inte som förklaring för att anbudsgivare ska kunna bedöma om de blivit förkastade på rätt grunder eller inte.

Oproportionerliga skall-krav

Denna upphandling, liksom den förra, är riktad mot Massteknik. En uppenbar skrivning är att det i anbudet ska ingå en tillfällig, minst 40 kvadratmeter stor videodisplay, som vid fyra tillfällen ska placeras framför befintlig skylt. Dessutom ska en operatör vara med hela tiden för drift och

editering. Detta krav är det ytterst få som kan uppfylla. Att koppla inköp av en video/resultattavla som ska fungera i minst 15 år framåt med hyra av en tillfällig skylt strider mot proportionalitetsprincipen, som bl.a. säger att de krav och åtgärder som ställs inte får gå utöver vad som är nödvändigt för den aktuella upphandlingen.

Värderingsgrunderna strider mot likabehandlingsprincipen

De fyra stegen i värderingsgrunderna enligt AFB.52 är utformade på ett sådant sätt att LOU:s likabehandlingsprincip sätts ur spel. Redan i steg 1 försvinner alla anbudsgivare som enligt förvaltningen inte uppfyller samtliga ställda krav i förfrågningsunderlaget. Det är omöjligt för anbudsgivarna att veta på vilka grunder deras anbud har förkastats och om det vinnande anbudet verkligen uppfyller samtliga skall-krav. Alla krav som ställs måste vara möjliga att kontrollera, vilket omöjliggörs i denna utvärderingsmodell.

Bolagets anbud har förkastats på felaktiga grunder

Bolagets anbud har förkastats då bolaget kopplat en kostnad till garantin, i strid med ABT 06. På två ställen i anbudet står att bolaget lämnar fem års garanti, vilket innebär fria reservdelar under garantitiden. Till garantin kan man sedan köpa ett serviceavtal där man ”köper sig fri” från allt eget arbete med att byta ut delarna. Det skulle vara orimligt om ett företag som t.ex. TechoVISION S.p.A Milano, med mer än 1 200 videodisplayer installerade i 78 länder på fem kontinenter, skulle byta ut reservdelar på olika platser i världen utan kostnad. Samtliga kunder får dessutom en detaljerad utbildning i hur man servar skyltarna. I denna upphandling ska även beställarens personal kunna göra arbetet, samt vara utbildad av entreprenören. Detta krav uppfylls av bolaget. För att byta ut delarna har bolaget erbjudit två olika serviceavtal, ett med fast pris och ett med löpande timkostnad. Bolagets anbud har därmed blivit förkastat på felaktiga grunder.

Ej uppfyllda skall-krav i de två redovisade anbuden

Masstekniks anbud saknar uppgift om hur många dioder det finns per kvadratmeter. I IC-Controls anbud är åtminstone kravet på uppdateringsfrekvensens minst 2 000 Hz inte uppfyllt.

Focus Neon AB, Focus Leasing AB och Per Rylander Bygg anför till stöd för sin talan bl.a. följande.

Uppfyllande av skall-krav

Under AFB.31 punkten 8 ställs krav på att leverantörerna ska redovisa minst en likvärdig installation som anbudsgivaren har utfört under de senaste tre åren. Installationen ska till omfattning, placering och storlek överensstämma med förfrågningsunderlaget. Av bolagens anbud framgår att bolagen har två referenser med samma typ av videotavla, utförda inom de senaste två åren. Den ena avser en tavla i formatet 6400 x 2400 mm installerad utomhus i centrala Göteborg. Tavlan är identisk med den tavla bolagen offererat till Stockholms Stadion, levererad och installerad av Focus Neon och tillverkad av Shanghai Sansi. Den andra referensen är en arena i Shenyang i norra Kina. Sökandena åberopar samtliga Shanghai Sansis kapacitet och har till sina respektive anbud bifogat avsiktsförklaringar från Shanghai Sansi. Referenstavlorna och åberopandet av Shanghai Sansis kapacitet utgör fullgoda referenser och uppfyller förfrågningsunderlagets krav. Genom att förkasta bolagens anbud har Idrottsförvaltningen brutit mot principen om likabehandling enligt LOU.

Utvärderingsmodell

Idrottsförvaltningen har vidare inte redovisat huruvida man utfört steg 2 och steg 3 i sin utvärdering, eller resultatet härav. Det är därför oklart om Massteknik Sweden AB uppfyllt alla skall-krav. Den största delen av de offererade priserna avser själva video-/resultattavlan och byggnationsarbetena utgör en mindre del av åtagandet. Av rubriken till förfrågningsunderlaget

framgår också att upphandlingen avser ”installation av video-/resultattavla”. Idrottsförvaltningen tycks nu göra gällande att det främst är fråga om en byggnation och att det är detta som är av vikt vid utvärderingen. I handlingen rambeskrivning av eltekniska anläggningar ställs ett mycket stort antal tekniska krav och egenskaper som den offererade video-/resultattavlan ska ha. Däremot sägs inget om de byggtekniska egenskaperna i denna handling. Eftersom den eltekniska beskrivningen har legat till grund för kontroll av skall-krav torde det vara dessa krav som Idrottsförvaltningen är intresserad av att bedöma ur både teknisk och referenssynpunkt. Av förfrågningsunderlaget har det inte gått att utläsa att det varit ett krav att anbudsgivaren (eller i detta fall det företag vars tekniska och yrkesmässiga kapacitet åberopas) själv måste ha utfört själva byggnationen för att referensen ska beaktas. Idrottsförvaltningen har genom att i efterhand uppställa detta som ett krav brutit mot principerna om likabehandling och transparens.

Impact Europe AB anför till stöd för sin talan bl.a. följande.

Uppfyllande av skall-krav

Bolagets anbud uppfyller samtliga skall-krav och Impact är den enda anbudsgivaren som uppfyller samtliga skall-krav till lägsta pris. Den upphandlande myndigheten har uppgett att bolagets anbud inte uppfyller kravet om fem års garantitid från godkänd slutbesiktning. Av anbudet framgår uttryckligen att skall-kravet avseende garantitid är uppfyllt. Det har således inte funnits några skäl för Stockholms stad att inte utvärdera anbudet. Den upphandlande myndigheten har härigenom brutit mot de grundläggande principerna om likabehandling och icke-diskriminering i LOU. Om det framstått som oklart för Idrottsförvaltningen huruvida Impact ger fem års garantitid från godkänd slutbesiktning har det ålegat förvaltningen att inhämta ett förtydligande. Även om det inte finns någon obligatorisk skyldighet enligt LOU att inhämta förtydligande, följer det av krav på affärs-

mässighet och öppenhet att en reell och noggrann bedömning görs av varje anbud.

Otydligt förfrågningsunderlag

Förfrågningsunderlaget står vidare i direkt strid mot LOU. I ”Rambeskrivning Elanläggning” till KFU2 ange krav på program-/mjukvara. Det är möjligt att beskriva vad som krävs av ett operativsystem samt ange fonter utan att hänvisa till ett visst varumärke. Upphandlingen strider i denna del mot ett av de grundläggande syftena med LOU, nämligen stimulans av fri konkurrens.

Stockholms stad anför i de olika målen sammanfattningsvis bl.a. följande.

Fel upphandlingsform

Upphandlingen avser byggnation och installation av en video/resultattavla med bakomliggande byggkonstruktion och bärverk, inklusive programvara. Tavlan ska med hjälp av programvaran dels kunna visa rörliga bilder från pågående aktiviteter av olika slag på arenan, dels kunna visa reklam, animationer och tävlingsresultat. Av handlingarna ”Rambeskrivning elteknik”, ”Rambeskrivning Luftbehandling” och ”Rambeskrivning Bygg” jämte bilagor (FU, KFU1 och KFU2) framgår den tekniska och byggmässiga omfattning och komplexitet som arbetet innebär. Den ca fem ton tunga och ca 72 kvadratmeter stora bildskärmen ska fästas upp i befintlig byggnadstomme med hjälp av ett bärverk i stål. Arbetet omfattar infästning, byggande av nya våningsplan och en ny dörr till trapphus bakom tavlan samt omfattande ventilations-, el- och teleinstallationer med tillhörande byggåtgärder. Det är fråga om en byggtreprenad under tröskelvärdena och ett förenklat förfarande har därför tillämpats. Vid överprövningen av stadens förra upphandling av nu aktuell byggnation och installation (mål nr 23726-08) gjorde länsrätten i dom den 22 december 2008 bedömningen att den typ av arbeten som upphandlingen avser omfattas av avdelning F i bilaga 1

till LOU och att entreprenaden därmed är att bedöma som en byggentreprenad. Med hänvisning till vad som anförts ovan bestrids att ABT 06 inte skulle kunna användas för upphandlingen. För det fall det skulle anses att staden brutit mot någon bestämmelse i LOU har det inte medfört att bolagen lidit eller riskerar att lida skada i anledning därav.

Oproportionerliga skall-krav

Det har inte ställts oproportionerliga krav i upphandlingen. Staden har endast beaktat de behov staden har av en väl fungerande video- och resultatavla med hänsyn till de krav som ställs på en tavla som ska användas i stora, ofta internationella, tävlings- och andra sammanhang. Förfrågningsunderlaget uppfyller lagens krav på förutsebarhet och transparens. Anbudet har utvärderats i enlighet med angivna förutsättningar och anbud och anbudsgivare har behandlat lika utan ovidkommande hänsyn. Frågor som ställts under upphandlingen har besvarats genom två kompletterande förfrågningsunderlag som skickades till samtliga företag som beställt förfrågningsunderlag, KFU1 som skickades den 3 april 2009 och KFU2 som skickades den 16 april 2009. Staden har inte styrt upphandlingen genom att rikta förfrågningsunderlaget till en speciell leverantör. Staden har varit tydlig med att redovisa vilken prestanda som resultatavlan och programvaran ska uppfylla. Vad avser KFU1 – Bilaga 1A uppges att samtliga skall-krav som har ställts har varit nödvändiga för att uppnå syftet med upphandlingen. I vart fall sex av åtta anbudsgivare uppfyllde de tekniska skall-kraven. I Administrativa föreskrifter lämnas i p AFA.21 en översiktlig information om föremålet för upphandlingen. Det anges bl.a. att det ingår i uppdraget att vid fyra tillfällen tillhandahålla en tillfällig video-/resultatavla. Det är ett rimligt krav att anbudsgivare ska kunna tillhandahålla en tillfällig resultatavla i samband med installationen av den permanenta resultatavlan då detta leder till såväl samverkans- som ekonomiska fördelar. Vad gäller KFU1 – Bilaga 1B Styrssystem/mjukvara har på ett tydligt sätt redovisats vilka krav som ställs på mjukvaran och dessa har specificerats i enlighet

med bilagan. De i förfrågningsunderlaget ställda kraven har ett naturligt samband med upphandlingen och har varit lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet med upphandlingen. Förfrågningsunderlaget strider därför inte mot proportionalitetsprincipen.

Ändringar i AF och rambeskrivningar samt tilldelningsbeslut

Staden har till samtliga företag som beställt förfrågningsunderlaget skickat två kompletterande förfrågningsunderlag; KFU1 som skickades den 3 april 2009 och KFU2 som skickades den 16 april 2009. Kompletteringarna omfattar ett smärre antal justeringar/förtydliganden av AF-delen och "Rambeskrivning eltekniska anläggningar" som är föranledda av frågor som ställts under anbudstiden. Att förfrågningsunderlag förtydligas sker regelmässigt och strider inte mot LOU. Inte heller de justeringar av AF-delen som sökanden åberopar strider mot LOU. Justeringarna har inte heller medfört att sökanden lidit eller kan komma att lida skada. Föreskriften att frågor ska ställas viss tid före anbudstidens utgång är förenlig med LOU. Det ligger i sakens natur att svaren på ställda frågor lämnas några dagar senare. Under rättelse om tilldelningsbeslut behöver inte innehålla de uppgifter som sökanden anger. Sådana upplysningar behöver enligt 9 kap. 10 § LOU bara lämnas på begäran av en leverantör.

Värderingsgrunderna strider mot likabehandlingsprincipen

Staden har i upphandlingen tillämpat en vedertagen modell för prövning av anbud. Stegen i modellen är inte utformade på ett sätt som sätter likabehandlingsprincipen ur spel. Prövningen av anbuderna har skett utifrån i upphandlingen ställda krav. Steg 1 omfattade bl.a. en kontroll av att de tekniska kraven var uppfyllda. I vart fall sex av åtta anbudsgivare uppfyllde de tekniska kraven. Två företag gick vidare till steg 2; Mästeknik och IC-Control. Mästekniks mjukvara testades och testerna protokollfördes. Några tester av IC-Controls mjukvara genomfördes inte eftersom det är den mjukvara som används på Stadion idag. Testerna i steg 3 utfördes endast för

Mästeknik. I och med att Mästeknik klarade testerna utfördes inte några för IC-Control. Skälet härför var att företaget på grund av det höga anbudspriset ändå inte kunde komma i fråga.

Förkastande av TecnoVisions och Impacts anbud

Upphandlingen är en totalentreprenad för vilken enligt förfrågningsunderlaget (AFB.22 p 7) ABT 06 ska gälla. En garanti i ABT 06:s bemärkelse innebär en skyldighet att avhjälpa de fel som framträder under garantitiden. Ett garantiåtagande som TecnoVisions, som utesluter arbete för avhjälpande, strider mot ABT 06 och sökandens anbud har på den grunden förkastats. Garantitidens startpunkt enligt ABT 06 är tiden för godkänd slutbesiktning. Garantivillkoret i Impacts anbud avviker från ABT 06 och anbudet har på den grunden förkastats. Att leveransdag och dag för godkänd slutbesiktning skulle sammanfalla enligt företagets villkor framgår inte av anbudet. De villkoren saknar för övrigt betydelse, eftersom det är ABT 06:s villkor och definitioner som ska gälla för uppdraget.

Referenser (Focus Neon, Focus Leasing och P R Bygg)

Bolagens anbud är inte identiska när det gäller att visa att skall-kravet på en likvärdig installation är uppfyllt. Upphandlingen avser konstruktion och uppförande av en mycket stor och tung tavla med avancerad teknik. Det är därför av största vikt att den anbudsgivare som erhåller uppdraget kan visa erfarenhet av att ha utfört en likartad installation. Eftersom tavlan i fråga är så stor som 72 kvadratmeter har staden krävt att referensuppdraget ska avse en tavla större än 40 kvadratmeter. Av avsiktsförklaringen och av det förtydligande som gjordes i e-postmeddelande den 20 maj 2009 framgår att Shanghai Sansi levererat och övervakat installationen av referenstavlan. Däremot framgår inte att Shanghai Sansi utfört installationen, vilket staden ställt som krav. Shanghai Sansi har således inte uppfyllt kravet på att ha utfört en likartad installation och därigenom har inte heller bolagen uppfyllt kravet i detta hänseende. Beträffande den av Focus Neon åberopade

referenstavlan är den bara 15 kvadratmeter och uppfyller därför inte stadens krav. Staden har rätteligen förkastat bolagens anbud.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Av 16 kap. 2 § LOU framgår bl.a. att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 1 kap. 2 § LOU anges bl.a. att i fråga om offentlig upphandling som avser andra kontrakt än s.k. B-tjänster, och vars värde understiger de tröskelvärden som anges i lagen, tillämpas endast 15 och 16 kap. LOU.

Enligt 2 kap. 3 § LOU avses med byggtreprenadkontrakt ett kontrakt som 1. avser utförande eller både projektering och utförande av arbete som är hänförligt till en verksamhet som anges i bilaga 1, eller 2. medför att ett byggnadsverk realiserar, oavsett hur kontraktet utformas, enligt krav som ställs upp av den upphandlade myndigheten. Med byggnadsverk avses det samlade resultatet av bygg- och anläggningsarbeten, om resultatet självständigt kan fullgöra en teknisk eller ekonomisk funktion.

Enligt 2 kap. 21 § LOU avses med varukontrakt ett kontrakt som gäller köp, leasing, hyra eller hyrköp av varor under förutsättning att kontraktet inte ska anses utgöra ett byggtreprenadkontrakt enligt 3 § eller ett tjänstekontrakt enligt 18 § andra stycket.

Ett kontrakt ska behandlas som ett varukontrakt även om det omfattar monterings- eller installationsarbeten avseende varorna, om värdet av arbetena är mindre än varorna.

Bestämmelser om tröskelvärden finns i 3 kap. 1 § LOU och i tillkännagivande (2008:32) om tröskelvärden vid offentlig upphandling. Av dessa bestämmelser framgår bl.a. att tröskelvärdet för varor som upphandlas av en annan myndighet än en central statlig myndighet är 1 911 155 kr (206 000

euro). Tröskelvärdet för byggentreprenad i liknande fall är 47 778 869 kr (5 150 000 euro).

Länsrätten gör följande bedömning.

De grundläggande principer som ska efterlevas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Prövningen i länsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 2 § LOU. Grund för att ingripa mot upphandlingen kan bl.a. föreligga om det visas att den upphandlande enheten åsidosatt de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU.

Val av upphandlingsform

Stockholm stad har genomfört den aktuella upphandlingen med tillämpning av ett förenklat upphandlingsförfarande. Enligt Stadens inbjudan till anbudsgivning gällande den aktuella upphandlingen omfattar upphandlingen installation av video-/resultattavla. I den översiktliga information om objektet som ges i de administrativa föreskrifterna (AF) AFA.21 specificeras att upphandlingsobjektet avser demontering av befintlig tavla, demontering/modifiering av befintligt bärverk samt montage av nytt bärverk, installation av ny video-/resultattavla inklusive mjukvara till fullt färdig tavla för olika ändamål. Vidare ska entreprenören tillhandahålla en tillfällig video-/resultattavla av viss storlek vid vissa givna tillfällen. Vid dessa tillfällen ska även operatör för drift och editering ingå. I AFB.31 anges att följande uppgifter ska lämnas i anbudet: 1. Ifyllt anbudsformulär inklusive bilagor 1A, 1B och 1 C, 2. Verifiering att samtliga skall-krav enligt rambeskrivning, eltekniska anläggningar är uppfyllda, 3. Datablad/teknisk specifikation från tillverkare för offererad video-/resultattavla på originalspråk och svenska eller engelska, 4. Datablad/teknisk specifikation för övrig utrustning

på svenska eller engelska, 5. Specifikation på styrsystem/programvara och dess funktioner på svenska eller engelska, 6. Kopia av gällande F-skattebevis, 7. Ifyllt blankett SKV 4820 samt 8. Redovisning över minst två likartade installationer som anbudsgivaren har utfört under de tre senaste åren.

Bestämmelsen i 2 kap. 21 § andra stycket LOU avser att implementera artikel 1.2 c) i EG-direktivet 2004/18/EG om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggtjänster, varor och tjänster. I denna artikel stadgas att ett offentligt kontrakt som avser leverans av varor och som dessutom som ett underordnat inslag omfattar monterings- och installationsarbeten ska betraktas som ett offentligt varukontrakt. Enligt 2 kap. 21 § andra stycket LOU ska ett blandat kontrakt, som både omfattar varor och monterings- och installationsarbeten, behandlas som ett varukontrakt, om de sistnämnda arbetena har ett lägre värde än varudelen. Enligt 2 kap. 21 § första stycket måste det emellertid först uteslutas att det inte är fråga om ett byggtjänstkontrakt enligt 2 kap. 3 § LOU. Med byggtjänstkontrakt avses ett kontrakt som avser utförande eller både projektering och utförande av ett arbete som avser sådan verksamhet som anges i bilaga 1 till LOU. När varor och byggtjänster upphandlas samtidigt gäller vad som i upphandlingen ska betraktas som *det överordnade inslaget*, det vill säga vad som är huvudföremålet för upphandlingen eller upphandlingens primära syfte, oavsett värdet på respektive delar (jfr Falk, Jan-Erik, Lag om offentlig upphandling - en kommentar, s. 128 och Arrowsmith, Sue, The Laws of Public and Utilities Procurement, s.337 f.). När man fastställer vad som är huvudföremålet för upphandlingen torde emellertid värdet av respektive delar vara till viss ledning för bedömningen, dock bara som ett kriterium av flera som ska beaktas.

Vid en granskning av de administrativa föreskrifterna, förfrågningsunderlaget för de olika delarna och övriga handlingar i målet, finner länsrätten

att huvudföremålet för upphandlingen och således det primära syftet med denna får anses vara att få en ny video-/resultattavla installerad vid Stockholms Stadion. Av handlingarna i målet framgår också att största vikt läggs vid själva video-/resultattavlans tekniska kapacitet. Att få tavlan på plats förutsätter dock vissa byggtjänster i form av bl.a. infästning, byggande av våningsplan samt ventilations- el- och teleinstallationer. Dessa arbeten får dock enligt länsrättens mening anses som underordnade till själva varan, video-/resultattavlan. Visserligen gjorde länsrätten i mål nr 23726-08 bedömningen att fråga var om en byggtjänst med hänvisning till att den typ av arbeten som upphandlingen avser omfattas av avdelning F i bilaga 1 till LOU. Länsrätten gör i detta mål en annan bedömning mot bakgrund av den numera förebragta utredningen och finner att upphandlingen inte kan anses ingå i någon grupp i avdelning F. Länsrätten konstaterar också att i mål 23726-08 fanns heller ingen närmare utredning om värdet av upphandlingens respektive delar. Av handlingarna i det nu aktuella målet samt av vad respektive sökande anfört framgår att högsta anbudspris är 13 400 000 kr och lägsta anbudspris är 5 061 590 kr och att det genomsnittliga priset ligger på 6 927 372 kr. Det vinnande anbudets erbjudna pris var 6 997 000 kr. Screen Solutions har vidare anfört att kostnaden för själva video-/resultattavlan utgör 75-85 procent av kostnaden i anbudspriserna från de olika anbudsgivarna. Denna uppgift har inte ifrågasatts av Idrottsförvaltningen, varför dessa uppgifter får tas för goda.

Länsrättens slutsats är alltså att eftersom kontraktet inte avser en byggtjänst och då värdet av monterings- och installationsarbetena vida understiger värdet av varan ska kontraktet i enlighet med 2 kap. 21 § andra stycket LOU ska behandlas som ett varukontrakt. Länsrätten finner vidare att det framgår av handlingarna i målen att kontraktets värde inte understiger gällande tröskelvärde avseende varukontrakt som är 1 911 155 kr (206 000 euro), varför förenklat upphandlingsförfarande inte heller på denna grund har kunnat tillämpas.

TecnoVision har invänt att det faktum att Idrottsförvaltningen använt sig av fel upphandlingsförfarande, byggentreprenad istället för varukontrakt, har inneburit att standardavtalet ABT 06, som är ett standardavtal för just byggentreprenad, felaktigt har använts som en del av förfrågningsunderlaget. Bolagets anbud har inte tagits upp till utvärdering, eftersom det inte uppfyllde garantibestämmelserna enligt ABT 06. Vidare har Impacts anbud förkastats då de inte uppfyllt villkor enligt ABT 06. Länsrätten konstaterar mot den nu angivna bakgrunden att bolagen har lidit skada eller i vart fall kan komma att lida skada av att fel upphandlingsförfarande tillämpats. Då felaktigheten har påverkat det konkurrensuppsökande skedet av upphandlingen finner länsrätten att ansökningarna ska bifallas på så sätt att upphandlingen ska göras om. Länsrättens interimistiska beslut ska därmed upphöra att gälla.

Då tröskelvärdet har överskridits och detta i sig innebär en sådan allvarlig brist att upphandlingen ska göras om, finns inte anledning för länsrätten att närmare gå in på de eventuella brister som förfrågningsunderlaget i sig innehåller i fråga om likabehandling och förutsebarhet eller närmare pröva de övriga invändningar som bolagen har anfört.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A)

Annika Sandström

chefsrådman

Föredragande har varit länsrättsfiskalen Anna Fridh Welin.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

